

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

9 november 1998

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

VERSLAG

van het Rekenhof

Zie :

1214 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

Brussel, 9 november 1998
Regentschapsstraat 2
1000 BRUSSEL

N 14-1.637.966 B1

Mijnheer de Voorzitter,

BETREFT : Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999.

Het Rekenhof heeft het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 onderzocht en formuleert hiernavolgend zijn opmerkingen.

Artikel 1

Het Rekenhof stelt voor een § 4 in te voegen die luidt als volgt:

"De Vlaamse regering bepaalt de organieke regels die van toepassing zijn op het financieel en materieel beheer van de dienst met afzonderlijk beheer Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector."

Artikel 9

Dit artikel geeft een bestemming aan de opbrengsten uit de verkoop van gebouwen of terreinen, aangekocht lastens het voormalige Gebouwenfonds voor de Rijksscholen die vóór 1 januari 1989 voor vervreemding werden overgedragen aan het Ministerie van Financiën.

Die opbrengsten worden toegevoegd aan de middelen van het Vlaams Fonds voor de Lastendelging dat bij artikel 53 van het decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995 werd opgericht.

Aangezien de overdracht voor verkoop minstens 10 jaar geleden gebeurde, zijn een deel van de in artikel 9 bedoelde goederen reeds verkocht. Die opbrengsten werden voorheen geboekt op een artikel van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap zonder enige specifieke affectatie.

Aan de heer N. DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement
Leuvenseweg 27
1011 BRUSSEL

N 14 - 1.637.966 B1

Naar aanleiding van de controle van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs heeft het Rekenhof in zijn brief van 19 mei 1992, kenmerk N10-J 606.190.B1, een standpunt ingenomen betreffende de bestemming van de in artikel 9 van het voorliggende ontwerp van decreet bedoelde goederen.

Er werd toen namelijk reeds vastgesteld dat er tussen de Vlaamse Gemeenschap en ARGO een betwisting was gerezen aangaande het recht op die opbrengsten.

Na onderzoek kwam het Rekenhof tot het besluit dat ARGO aanspraak kon maken op de opbrengst van alle onroerende goederen (aangekocht lastens het Gebouwenfonds voor de Rijksscholen) die na 1 januari 1989 werden vervreemd, ongeacht of ze voor of na die datum aan het Ministerie van Financiën waren overgedragen.

Dat standpunt werd als volgt gemotiveerd :

Er was gebleken dat de goederen die op 1 januari 1989 nog niet waren verkocht, bij koninklijk besluit van 7 juni 1991 (tot vaststelling van de lijst van overgedragen goederen die uitsluitend voor het Nederlandstalig onderwijs worden aangewend), samen met de andere onroerende goederen beheerd door het Gebouwenfonds, van de Staat naar de Vlaamse Gemeenschap werden overgedragen.

Hoewel dus oorspronkelijk overgedragen voor vervreemding, moeten de bedoelde goederen bijgevolg worden beschouwd als opnieuw geaffecteerd aan het onderwijs. Die stelling leek het Rekenhof trouwens volledig in overeenstemming met de schoolpactwet van 29 mei 1959, inzonderheid artikel 19, § 4, 2°, (zoals van kracht op 31 december 1988), waarin was bepaald dat de opbrengsten van de vervreemding of overdracht van goederen beheerd door het Gebouwenfonds voor de Rijksscholen, ter beschikking van dat fonds worden gesteld.

Door het behoud van hun affectatie geschiedde de overdracht van de Staat naar de Vlaamse Gemeenschap van de goederen in kwestie dus terecht overeenkomstig het koninklijk besluit van 7 juni 1991, getroffen ter uitvoering van artikel 57, § 4, van de financieringswet van 16 januari 1989. Die goederen werden krachtens artikel 75 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 aan ARGO overgedragen.

Op deze brief werd geen antwoord verstrekt.

Artikel 30, 5

Het Rekenhof stelt voor "de gebeurlijke dotaties, voorzien in het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en de bijhorende administratieve begroting" te vervangen door "de gebeurlijke dotaties ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap".

N 14 - 1.637.966 B1

De benaming administratieve begroting is immers niet meer van toepassing.

Artikelen 26 tot 33

De coöperatieve vennootschap Intercommunale Maatschappij van de Linker Schelde-oever (IMALSO) werd opgericht bij de wet van 8 mei 1929 met betrekking tot het aanleggen van een tunnel onder de Schelde te Antwerpen en de inrichting der gronden op den linkeroever aldaar voor een beperkte duur van 70 jaar die afloopt per 31 december 1998. Deze vennootschap is onderworpen aan de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle van sommige instellingen van openbaar nut (onder categorie B) en heeft een dubbel doel: enerzijds zorgen voor de aanleg, het onderhoud en de uitbating van een tunnel onder de Schelde (de Waaslandtunnel en de St.-Annatunnel), anderzijds instaan voor het productief en te gelde maken van de gronden van de vroegere Intercommunale Maatschappij van de Linker Schelde-oever en de uitvoering van al de werken welke hiervoor nodig waren.

Artikel 26 van het ontwerp van programmadecreet draagt de verdere uitvoering van de statutaire opdracht van IMALSO en de rechten, verplichtingen en goederen over aan het Vlaams Gewest.

Artikel 27 draagt de personeelsleden van IMALSO over aan het departement Leefmilieu en Infrastructuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Vervolgens wordt in artikel 29 een nieuwe dienst met afzonderlijk beheer (DAB) opgericht, zoals bedoeld in artikel 140 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit. Deze DAB, Linker Schelde-oever (LSO) genaamd, heeft enkel tot doel het financieel en budgettair beheer van de inkomsten en uitgaven te voeren met betrekking tot de voortzetting van de opdrachten van IMALSO. Uit artikel 32 van het ontwerp van programmadecreet kan worden afgeleid dat de bevoegde diensten van het departement Leefmilieu en Infrastructuur inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten, terwijl alle inkomsten en uitgaven met betrekking tot dit doel worden aangerekend op de begroting van de DAB LSO.

Het is niet duidelijk wat de oprichting van een DAB, overeenkomstig bovenvermeld artikel 140 rechtvaardigt. De memorie van toelichting bij het programmadecreet, die stelt dat de DAB slechts een tijdelijke constructie is om de verdere integratie van IMALSO in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap geordend te laten verlopen, brengt op dat vlak geen duidelijkheid.

Een grondige evaluatie door de administratie of door de Vlaamse regering omtrent de uitvoering van de statutaire opdracht van IMALSO, de toekomstperspectieven en de verdere uitvoering van de opdrachten evenals de financiële consequen-

N 14 - 1.637.966 B1

ties verbonden aan de oprichting van de DAB LSO is nog niet gebeurd.

Herhaalde keren werd bij de minister aangedrongen op een dergelijke evaluatie en gevraagd om op de hoogte te worden gehouden van de resultaten.¹

De tunnelexploitatie wordt immers gekenmerkt door een verouderde infrastructuur met een hoog aandeel onderhouds- en personeelskosten. Daarom werd aangedrongen op een evaluatie van de kostprijs waartegen de tunnelexploitatie plaatsvindt. Geschiedt de exploitatie tegen een verantwoorde economische kostprijs? Welke maatregelen zijn nodig om de tunnels op een efficiënte wijze in het bedrijf te houden? Hierbij dienen factoren te worden ingecalculiseerd als de kostprijs van de noodzakelijke moderniseringsinvesteringen en de kostprijs van een andere beheersvorm.

Wat de commercialisering van de gronden op de linkeroever betreft, is nog ongeveer 30 % van de totale oppervlakte beschikbaar voor verkoop. Bijna alle nog beschikbare gronden kunnen echter niet worden verkocht gelet op de saneringswerken aan vervuilde gronden en de onzekerheid omtrent de bestemming van sommige gronden. Uit de uitvoeringsrekeningen van de begroting van de jongste jaren blijkt dat IMALSO, door de moeilijkheden bij de uitvoering van de statutaire opdrachten, slechts zeer beperkte eigen ontvangsten heeft kunnen realiseren. In 1996 en 1997 bedroegen de eigen ontvangsten van IMALSO immers slechts ongeveer 10 % van de totale begrotingsontvangsten (respectievelijk 14,9 miljoen BEF en 23 miljoen BEF); de overige middelen waren afkomstig van dotaties.

In de nabije toekomst mag niet onmiddellijk een belangrijke verhoging van de eigen inkomsten worden verwacht, zoals blijkt uit de bij het begrotingsontwerp gevoegde begroting 1999 van de DAB LSO (eigen ontvangsten: 5,6 miljoen BEF waarvan ontvangsten uit verkoop van gronden: pro memorie).

Bovendien is het niet duidelijk waarom naast de reeds bestaande DAB Vlaams Infrastructuurfonds, die ondermeer reeds instaat voor de ontvangsten en uitgaven van de wegen en hun aanhorigheden, nu nog een afzonderlijke DAB wordt gecreëerd.

Artikel 46, 1ste lid

Deze bepaling heft de verplichting op het negatief saldo² van een orderekening aan te zuiveren via het aangaan van een lening. Dit debetsaldo was ontstaan na betaling van de aankoopssom van het Ferraris-gebouw. Uit de memorie van toelichting kan worden afgeleid dat de opheffing van deze verplichting wenselijk is wegens een kasoverschot. Het verdient aanbeveling de orderekening door middel van een tweede aanpassings-

¹ Zie het 9de boek van het Rekenhof met opmerkingen en informatie aan het Vlaams Parlement, opmerkingen bij de rekening 1996 van IMALSO, Stuk II (1997-1998) - Nr. 1, p. 345.

² 4.741.124.177 BEF.

N 14 - 1.637.966 B1

blad 1998 aan te zuiveren, eerder dan via een kredietherschikking³. Het parlement wordt aldus geïnformeerd over de financiële implicaties van de goedkeuring van het opheffen van artikel 12, § 2, van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998.

Artikel 46, 2de lid

Het Rekenhof stelt vast dat overwogen wordt het Boudewijn-gebouw aan te kopen, na de gerealiseerde aankoop en succesvolle lease in - lease out-transactie (LILo) voor het Graaf de Ferraris-gebouw en de geplande aankoop en LILo-transactie voor het Conscience-gebouw, waarvoor in de aangepaste begroting 1998 decretale machtiging werd verleend. Deze aankoop zou ook via een thesaurieverrichting worden betaald. Deze werkwijze houdt een afwijking in van de begrotingsregels bepaald in de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit. Bovendien wordt het parlement op die manier niet geïnformeerd over de orde van grootte van de bedragen die met de transactie zijn gemoeid.

Voor de aankoop van het Boudewijn-gebouw in 1999 dienen de nodige kredieten te worden voorzien op de algemene uitgavenbegroting.

Indien de regering de intentie zou hebben na de aankoop van het Boudewijngebouw een LILo-transactie of een andere bijzondere financiële transactie door te voeren, is een expliciete decretale machtiging vereist. De bepalingen van artikel 46, 2de lid, van het ontwerp-programmadecreet volstaan niet als decretale machtiging terzake.

Artikel 48

Dit artikel voorziet in de oprichting van een nieuw Fonds. Dit Fonds heeft echter twee benamingen: enerzijds Cultuur Investeringsfonds en anderzijds Fonds Culturele Infrastructuur. Het is dan ook aangewezen een eenvormige benaming toe te passen.

Op last :
De Hoofdgriffier,

F. VAN DEN HEEDE.

Het Rekenhof :
De Eerste Voorzitter,

J. VAN de VELDE.

³ Het Rekenhof heeft ondertussen een adviesaanvraag van de Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management ontvangen met onder meer de vraag of aanzuivering via een kredietherschikking 1998 mogelijk is.